

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ประชากรที่ใช้เป็นครูในโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 283 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ได้รับแบบสอบถามคืน 261 ชุด (92.23 %) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ ความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลว่า ได้เพิ่มเติมเนื้อหาให้นักเรียนในคาบเรียน จัดให้ครูควบคุมห้องเรียนในขณะที่มีการเรียนการสอนและจัดตารางสอนตามตารางที่ออกอากาศ แต่ไม่ได้ให้นักเรียนปลายทางกับครูผู้สอนต้นทางได้ติดต่อสื่อสารกัน ไม่ได้ให้นักเรียนปลายทางกับต้นทางได้ติดต่อสื่อสารกัน ขณะที่ เกินครึ่งให้ข้อมูลว่า ได้บันทึกวีดิทัศน์ในห้องเรียนและเปิดให้นักเรียนดูนอกเวลาเรียน แต่มี ส่วนน้อย ที่ไม่แน่ใจว่า ได้ใช้วิธีวัดผลประเมินผลแบบเดียวกับต้นทาง มีครูผู้รับผิดชอบดูแลเรื่อง การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโดยเฉพาะ และเตรียมอุปกรณ์การเรียนตรงกับ รายการที่ออกอากาศ ตามลำดับ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ การขัดข้องของ กระแสไฟฟ้า นักเรียนเรียนไม่ทัน ตารางสอนของโรงเรียนไม่ตรงกับที่ออกอากาศ ครูต้นทาง สอนเร็ว ไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรขอความอนุเคราะห์หน่วยงานทางด้าน ไฟฟ้าให้เข้ามาดูแลเป็นพิเศษ ควรมีการสนับสนุน โฆษณาเซลล์ ควรใช้แผนการสอนของไกลกังวลที่ส่ง มาให้โรงเรียน ควรปรับตารางเรียนของโรงเรียนให้ตรงกับตารางการออกอากาศ ควรขอคำปรึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่ และควรจัดการอบรมให้กับครูผู้ให้การสอนทางไกล

ในด้านการใช้งบประมาณ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลว่า ได้สนับสนุน ให้มีโทรทัศน์พอเพียง ขอสนับสนุนคู่มือครูจากมูลนิธิไกลกังวล และเกินครึ่ง ให้ข้อมูลว่าได้ สนับสนุนให้มีงานรับสัญญาณพอเพียง ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามครั้งหนึ่งได้ให้ ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้ขอสนับสนุนแบบทดสอบจากมูลนิธิไกลกังวล อีกเกือบครึ่งได้ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้ของบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมจากหน่วยงานอื่น

และไม่ได้ขอสนับสนุนหนังสือเรียนจากมูลนิธิไกลกังวล ขณะที่บางส่วนไม่แน่ใจว่า มีการสนับสนุนให้มีเครื่องแปลงสัญญาณ IRD. พอเพียง และส่วนน้อยไม่แน่ใจว่า มีแผนการใช้งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และได้ของงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมจากหน่วยงานอื่น ตามลำดับ สำหรับปัญหาที่พบส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ขาดการสนับสนุนงบประมาณ โรงเรียนมีงบประมาณน้อย โดยมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาสนับสนุนงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเข้ามาสนับสนุนงบประมาณ

ในด้านประสิทธิภาพการใช้งาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลว่า ได้จัดระบบให้สัญญาณเสียงชัดเจน จัดระบบให้สัญญาณภาพชัดเจน และจัดห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ให้ใช้ได้ดี และอีกบางส่วนให้ข้อมูลว่า ไม่ได้ประเมินการใช้อุปกรณ์โดยคณะครู และไม่ได้ประเมินการใช้อุปกรณ์โดยนักเรียน ขณะที่ส่วนน้อยไม่แน่ใจว่า ได้ประเมินการใช้อุปกรณ์โดยนักเรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ และประเมินการใช้อุปกรณ์โดยคณะครู ตามลำดับ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ สัญญาณขัดข้อง ขาดความเข้าใจในการใช้งานอุปกรณ์ เครื่องเสีย มีปัญหาในช่วงฤดูฝน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีแผนรองรับเมื่อมีปัญหา

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

ในด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า มีการเพิ่มเติมเนื้อหาให้กับนักเรียนในคาบเรียน อาจเนื่องมาจากเนื้อหาบางส่วนมีความยากซึ่งครูอาจมองว่านักเรียนอาจไม่เข้าใจจึงได้เพิ่มเนื้อหาบางส่วนเข้าไปให้นักเรียนดังที่ ยนต์ ชุ่มจิต (2535, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนา บุคลากรว่า ครูมีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ จนบุคคลเหล่านั้นจะสามารถให้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อการพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพอย่างที่สุด จึงเป็นงานที่จะต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ขณะที่ วัฒนพร ระเบียบทุกซ์ (2541, หน้า 80) ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อให้แผนงานบรรลุผล ในการพัฒนาบุคลากร คนคือหัวใจของการพัฒนา การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาทุกด้านเพื่อให้แผนงาน โครงการบรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนการพัฒนาบุคลากรประกอบด้วยการระดมสมอง การประชุม ชี้แจง การศึกษาฐาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ ขณะที่ ปัญญา วิระวัฒน์ (2542) ได้ทำการประเมิน พบว่า ผู้สอนและ ผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสม ปานกลาง ได้แก่ การมีความเข้าใจกระบวนการ มีโอกาสทำกิจกรรมตรงตามเนื้อหา ส่วน กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 39) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของโรงเรียน เพราะเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง การเรียนการสอนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมี คุณภาพตามที่หวังไว้ นอกจากนี้ บุญเกียรติ ขัตติเนตร (2548) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในรายวิชา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 11) ได้สรุปว่า การเรียนการสอนเป็น กิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กและเด็ก ได้ปฏิบัติมากที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กต้องทำร่วมกันโดยการเรียนรู้ การสอน เป็นการดำเนินการเพื่อเอื้ออำนวยให้การจัดการเรียน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุผลตามจุดหมาย และต้องมีการจัดระบบ สนับสนุน

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในการจัดการเรียนการสอน คือ มีการขัดข้องของ กระแสไฟฟ้า นักเรียนเรียนไม่ทัน ตารางสอนของโรงเรียนไม่ตรงกับที่ออกอากาศ ครูต้นทางสอนเร็ว ไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะซึ่งคล้ายกับการศึกษาของ เด่นศักดิ์ พันธุ์ศรี (2542) ที่ได้ศึกษาพบว่า ปัญหา มากที่สุดคือ ขั้นตอนการฝึกในรายการโทรทัศน์เร็วเกินไป สำหรับ พงมาศ ขุมพลอย (2543) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนไม่สามารถซักถามหรือมีปฏิสัมพันธ์กับครูต้นทาง ไม่สามารถสร้างและ สรุปความรู้จากการชมรายการ ไม่ทราบเนื้อหาก่อนเรียน ไม่สามารถอภิปรายได้ ทางด้าน เกษม ชาวคำเขตร์ (2542) ได้ศึกษา พบว่า โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมมีปัญหาทางด้านการวางแผน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายของโรงเรียนไม่ชัดเจน แผนการจัด การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมไม่ชัดเจนและ โรงเรียนไม่มีความพร้อมในการดำเนินงาน ปัญหาด้านการจัดการ พบว่า มีปัญหาปานกลาง ในเรื่องเอกสารประกอบการเรียนการสอนด้วย ทางไกลผ่านดาวเทียม ส่วนที่พบมีน้อยคือ การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนปลายทางกับ โรงเรียนวังไกลกังวลก่อนข้างลำบากและการจัดตารางสอนของโรงเรียนปลายทางไม่ตรงกับ ตารางที่ออกอากาศ ส่วน วิรัช กิมทรง (2544) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาตามทัศนะของหัวหน้างาน โสตทัศนศึกษา คือปัญหาเรื่องเวลาที่จัดรายการสอนซ่อมเสริมในเนื้อหาที่เข้าใจยาก การซ่อมแซม บำรุงรักษาอุปกรณ์ การนิเทศติดตาม ส่วนปัญหาตามทัศนะของครูผู้รับผิดชอบโครงการ คือ ปัญหาการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการรับชมรายการ การติดตามประเมินโครงการ และปัญหา

ตามทัศนะของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ปัญหาการนำเข้าสู่บทเรียน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ

ในด้านการใช้งบประมาณ พบว่า ส่วนใหญ่ได้สนับสนุนให้มีโทรทัศน์พอเพียง ขอสนับสนุนคู่มือครูจากมูลนิธิไกลกังวล อาจเนื่องจากการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือโทรทัศน์ และคู่มือของครูในการสอน จึงได้สนับสนุนให้มีโทรทัศน์และขอคู่มือครูมาเพื่อประกอบการเรียนการสอน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 36-37) ได้ให้ความสำคัญของงบประมาณ ไว้ว่า

1. ความสำคัญต่อการวางแผน งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนของฝ่ายบริหาร เพราะในการจัดทำงบประมาณ จะต้องวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมโดยประหยัด เป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ ซึ่งจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานที่จะทำและระยะเวลาของการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ตลอดจนหน้าที่หรือกิจกรรมที่ส่วนต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายในรูปของ “แผนพัฒนา” หรือ “แผนขอเงิน”

2. ความสำคัญต่อการประสานงาน เมื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จแล้ว เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานที่จะต้องวางแผนดำเนินงานในหน่วยงาน ให้ประสานสอดคล้องกันทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานอื่น ซึ่งเราเรียกว่า “การประสานแผน” ในรูปของ “แผนการเงิน” หรือ “แผนงบประมาณ” จะมีผลช่วยลดความซ้ำซ้อนความสูญเปล่าและความขัดแย้ง ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของการใช้งบประมาณ ซึ่งมีอยู่ค่อนข้างจำกัดได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน นอกจากงบประมาณจะมีความสำคัญต่อการวางแผนงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แล้ว ฝ่ายบริหารยังสามารถใช้แผนงบประมาณเป็นเครื่องมือ ควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ในขั้นตอนการบริหารแผนและการติดตามประเมินผลแผนซึ่งจะทำให้ทราบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว งบประมาณเป็นทรัพยากรการบริหารที่มีความสำคัญยิ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร ตลอดจนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำมาซึ่งทรัพยากรบริหารด้านอื่น ๆ อาทิ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เทคนิควิธีการหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ จนมักมีผู้กล่าวเสมอว่า “คนมีเงินเป็นผู้มีอำนาจ” ในทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมา

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านการใช้งบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนงบประมาณ โรงเรียนมีงบประมาณน้อย ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ ฟินิจ คาคัพันโน (2542) ได้ศึกษา พบว่า ปัญหาคือ บุคลากรขาดความตระหนักในการใช้ประโยชน์จากโครงการ ด้านการดำเนินการพบว่า ผู้บริหารขาดการนิเทศการดำเนินงานและบุคลากรไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้และดูแลอุปกรณ์งบประมาณไม่เพียงพอ และคล้ายกับ ก้องเกียรติ พงศาปาน (2545) ที่ได้ศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานคือ การขาดงบประมาณในการซ่อมแซม หน่วยงานต้นสังกัดขาดการนิเทศติดตาม บุคลากรที่ปฏิบัติการสอนขาดความตระหนักความรู้และประสบการณ์ ครูรับสัญญาณควาเทียมและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ มีไม่เพียงพอ และขาดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ทั้งด้านปฏิบัติการและนโยบาย

ในด้านประสิทธิภาพการใช้งาน ส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลว่า จักระบบให้สัญญาณภาพชัดเจน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการใช้งานงบประมาณ และจักระบบให้สัญญาณเสียงชัดเจน อาจเนื่องจากการเรียนการสอนทางไกลภาพและเสียงมีความสำคัญมากต่อความสนใจของนักเรียน จึงได้ให้ความสำคัญกับภาพและเสียงรวมถึงงบประมาณที่จะนำมาใช้ด้วย ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญและรูปแบบของสื่อการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาระดับมัธยมศึกษาว่า ในกระบวนการเรียนการสอนประสิทธิภาพการรับสารของนักเรียนมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านความสามารถในการถ่ายทอดสารของครู การรับรู้ของนักเรียน และความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน ซึ่ง กมล เวียสุวรรณ และนิตยา เวียสุวรรณ (2540, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า สื่อการสอนเป็นตัวกลางซึ่งมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วน อุไรวรรณ ภูณานนทกิจจา (2547) ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหารโครงการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลในระบบทางไกลผ่านดาวเทียมทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบโรงเรียน ส่วนใหญ่พอใจคุณภาพรูปแบบรายการที่ทำให้บทเรียนน่าสนใจ รวมทั้งสื่อที่ใช้ประกอบการสอนช่วยให้บทเรียนน่าสนใจ ขณะที่ จรรยา พลสมักร (2549) ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลกลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีความเหมาะสมมาก สำหรับ ปิยนันท์ อุดมมันถาวร (2550) ได้ทำการประเมิน พบว่า ด้านบริบท ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมาก

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านประสิทธิภาพการใช้งาน คือ สัญญาณขัดข้อง ครอบคลุมความเข้าใจในการใช้งานอุปกรณ์ เครื่องเสียงบอย มีปัญหาในช่วงฤดูฝน ดังที่สมนึก รัชญาวินิจกุล (2542, หน้า 21) ได้กล่าวถึงจุดเสียดของดาวเทียมไทยคม ไว้ว่า

จุดเสียดของดาวเทียมไทยคม คือ

1. การระเบิดของพื้นผิวของดวงอาทิตย์เข้ามากระทบ ซึ่งทำให้เกิดมีสนามแม่เหล็กกระทบสัญญาณที่ดาวเทียมรับส่ง
2. การเกิดฝนฟ้าคะนองในฤดูฝน เนื่องจากจะทำให้เกิดอิเล็กทรอนิกส์จากประจุในท้องฟ้า และอาจจะต้องรอกจนกว่าฝนหยุด ภาพจึงจะรับได้อีกครั้ง โดยภาพที่เกิดจะกระตุกและเกิดสีเหลืองมืดๆ และเสียงขาดหายเป็นช่วงๆ
3. ดาวเทียมแม้จะสร้างด้วยความประณีตและยังมีระบบป้องกันจากตัวดาวเทียมเอง และทางภาคพื้นดินก็ยังมี การควบคุม แต่ถ้าหากว่าโลก ดวงอาทิตย์โคจรมาอยู่ในระนาบเดียวกัน และเกิดขึ้นในช่วงพลังงานใกล้หมด ช่องการให้บริการ บนดาวเทียมไทยคมจะเกิดอาการขัดข้อง ส่วนทางด้านโทรทัศน์ไทยช่อง ยู บี ซี ไม่สามารถเสนอรายการภาพยนตร์แก่ลูกค้าได้และการติดต่อทางอินเทอร์เน็ตในมาเลเซียไม่สามารถติดต่อกันได้
4. ค่าใช้จ่ายของระบบดาวเทียมมีค่าใช้จ่ายในด้านอุปกรณ์รับ – ส่งสูงกว่าการใช้ระบบการสื่อสารอื่น

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสถานีวิทย์โทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวลนั้น เพื่อกิจกรรมการเรียนการสอน การประชุมทางไกล โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นการสื่อสารด้วยคลื่นไมโครเวฟ ก็มีข้อเสียดคืออาจถูกรบกวนด้วยสนามแม่เหล็กจากดวงอาทิตย์ และประจุไฟฟ้าขณะที่มีฝนฟ้าคะนองในฤดูฝน ซึ่งส่งผลให้ภาพและเสียงไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษารจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับการขัดข้องของระบบกระแสไฟฟ้า การเรียนไม่ทันของนักเรียน อีกทั้งยังมีเรื่องของการไม่เพียงพอของงบประมาณและขาดครูที่เข้าใจในเรื่องการใช้งานอุปกรณ์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการจัดการเรื่องระบบไฟฟ้าในโรงเรียนซึ่งอาจขอความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไฟฟ้า
2. ในเรื่องการเรียนไม่ทันของนักเรียนควรมีการวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความสามารถของนักเรียน

3. ควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณในการบำรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ไว้ในแผนประจำปี
4. ควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความรู้ในการตรวจเช็คอุปกรณ์และใช้อุปกรณ์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
5. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
6. ควรที่จะศึกษาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อให้ครอบคลุมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน